

نثري نظم
شاعراڻو نثر

خاموش لفظن جو رقص

Rythem of Silence Words
(Poetry)

شبير حسين ”شبير“

ڪنول پبليڪيشن قنبر
2009ع

ڊجيٽل ايڊيشن:

2018ع

سند سلامت ڪتاب گهر

حق ۽ واسطا

Book No: (58)	ڪتاب نمبر: (58)
Rythem of Silence Words	خاموش لفظن جو رقص
(Poetry)	(شاعري)
Shabir Hussain “Shabir”	شبير حسين ”شبير“
First Edition 2019	ڇاپو پهريون؛ فيبروري 2009 ع
With all Rights Reserved	ڪمپوز ٿاٽل : ڪنول گروپس قنبر
Kanwal	ڪنول
Publication Kamber	پبليڪيشن قنبر
ملھ : 80 روپيہ	

اڀرنا

امان جي اُن پُڪَ _ نانءُ

جنهن ۾ مون لاءِ

دعائن جا نظم

سرجندا رهيا..

سند سلامت پاران :

سند سلامت **ڊجيٽل بوڪ ايڊيشن** سلسلي جو نئون ڪتاب **”خاموش لفظن جو رقص“** اوهان اڳيان پيش آهي. هي ڪتاب محترم **شبیر حسین شبیر** جي نثري نظمن ۽ شاعراڻي نثر تي مشتمل آهي.

شبیر حسین ”شبیر“ سند جي انهيءَ ڳيرو ليکاري ٿي مان آهي، جيڪي نثر ۽ نظم سان ڀرپور نڀاڻ جو ڏانءُ رکن ٿا. شبیر حسین شبیر جي نثري نظم ۽ شاعراڻي نثر جو گڏيل مجموعو، جتي پهرين دلچسپ سنڌي ڪتاب تجربو آهي، اتي انهن ٻنهي صنفن جي الڳ الڳ فني بيهڪن کي سمجهڻ ۾ پڻ خاص مدد ڪندڙ آهي.

هي ڪتاب ڪنول پبليڪيشن، قنبر پاران 2009ع ۾ ڇپايو ويو. اسان ٿورائتا آهيون محترم شبیر احمد ”شبیر“ صاحب آهي جنهن هي ڪتاب سند سلامت ڪتاب گهر ۾ پيش ڪرڻ جي اجازت ڏني. مهربانيون سند سلامت ڪتاب گهر جي لائبريرين محترم گل حسن لاکو جون جنهن ڪتاب جي ڪجهه حصن کي ڪمپوز ڪيو.

اوهان سڀني دوستن، ڀائرن، سڄڻن، بزرگن ۽ ساڃاهه وندن جي قيمتي مشورن، رايي، صلاحن ۽ رهنمائي جو منتظر.

محمد سليمان وساڻ
مينيجنگ ايڊيٽر (اعزازي)
سند سلامت ڊاٽ ڪام

sulemanwassan@gmail.com
www.sindhsalamat.com
books.sindhsalamat.com

اداري پاران :

شبیر حسین ”شبیر“ سنڌ جي انهيءَ ڳيرو ليکاري تهئيءَ مان آهي، جيڪي نثر ۽ نظم سان ڀرپور نڀائڻ جو ڏانءُ رکن ٿا. سندس ڪجهه ڪهاڻيون، قنبر جي چونڊ ڪهاڻيڪارن جي پهرين ڪٽيءَ ”ڪيرٿر تان اڏار“ ۾ شامل هيون. هيئنر سندس ڪوتاهي ڪاڪ جو منظر، خاموش لفظن جو رقص سنڌي ادب جي ڀريل آڳاٽي تي، اهڙي رتول گل مثل ٿڙي پيو، جيڪو هر ٻئي نگاهه جي توجهه ۾ هوندو آهي.

شاعراڻو نثر نئين تهئيءَ جي پسندیده صنف آهي. ويجهڙ ۾ ان صنف جا ڪيترائي ڪتاب شايع ٿيڻ، پڻ سندس مقبوليت ۾ اضافي جو سبب ٿيا آهن، پر شبیر حسین شبیر جي نثري نظم ۽ شاعراڻي نثر جو گڏيل مجموعو، جتي پهرين دلچسپ سنڌي ڪتاب تجربو آهي، اتي انهن ٻنهي صنفن جي الڳ الڳ فني بيهڪن کي سمجهڻ ۾ پڻ خاص مدد ڪندڙ آهي.

آزاد/نثري شاعري اهو ليکڪ ئي بهتر لکي سگهي ٿو جيڪو روح جي گفتگو تان ڌيان نٿو هٽائي، جيڪو تنهائي جي هر سرگوشيءَ کي سمجهي ٿو، جيڪو وجد ۾ بيهوش نٿو ٿئي. شبیر حسین شبیر به پنهنجي رچنائن جو روح ضربڻ بنا، سندن آمد کي آورد ۾ تبديل ڪرڻ بنا، بيحد سچائي سان، ڏاتار جي امانت سمجهي، اسان اڳيان پڌري ڪري، پيغمبري حق ادا ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي آهي.

شبیر حسین شبیر جي پسندیده موضوعن ۾ نهٺائي/نوڙ (تصوف) شگفته بزرگيءَ کانپوءِ (ماءُ حقيقي ماءُ ۽ ڌرتي ماءُ) ۽ سماجي ابتڙ حالتون، نمايان موضوع آهن. هن جي روح جي منڍ کان ئي پالنا تصوف جي چادريءَ ۾ ويڙهيل پنهنجي ويڙهي ۾ ٿئي آهي. هو جيتري سادگي پري ٻوليءَ سان خيال جي سموري اونچ نيچ پڙهندڙ پارکو اڳيان پڌري ڪري ٿو، اهو ڏانءُ گهٽ سنڌي آزاد شاعريءَ جي ڪلاڪارن وٽ آهي. هو ميچوئڊ ڪهاڻيڪار ۽ شاعراڻي نثر جو شهزادو شاعر آهي.

سعید سومرو

ڪنول پبليڪيشن قنبر

poetsaeed@yahoo.com

ليکڪ پاران :

مان جوئي آهيان سو آهيان

اهي لفظ ئي ته آهن جن جي صورت چٽي، اسان پنهنجي اندر جو آئينو دنيا آڏو پيش ڪري سگهون ٿا. مختلف لفظ گڏجي سڌجي جملن جو ڳوٺ جوڙين ٿا. تڏهن اسان پنهنجي اندر جي شهر جي خالي جاين ۽ رستن جي صورت چٽي سگهون ٿا. اهي جاين ۽ رستا لفظن جون مختلف صورتون آهن. اسان ڳالهائيندا هجون، لکندا هجون يا ٻڌندا هجون، لفظ اسان سان روز ملاقات ڪن ٿا. اسان لفظن سان پنهنجو تعارف ڪرايون ٿا. پڙهون، لکون، سکون ۽ سيڪاريون ٿا. اسان جو اظهار ئي لفظن جو رقص آهي.

ايئن ئي خاموش لفظن جي رقص جا پير پنڌ ڪن ٿا ته کين ڪي اڪيون ڪتابن جي پڙ تي رقص ڪندي ڏسي وٺن ٿيون.

ڪائنات جي وايو منڊل اندر، مختلف موسمن جي مختلف گهڙين ۾ جڏهن لفظ دل جي ڌرتي تي اچي رقص ڪن ٿا، تڏهن سچل جي بدن تي ڦٽل وارن وانگي نه اسان جا وار اڀا ٿا ٿين، نه اسان وجد ۾ اچي ”ڪو ڪيئن چوي ڪو ڪيئن چوي، مان جوئي آهيان سو آهيان“ جو نعرو لڳايون ٿا، پر اسان جي اڳرين ۾ جهليل قلم، ڪاڳرن جو بدن ضرور چمي وٺي ٿو ۽ دل جي ڌرتي تي صدائون ڏيندڙ مختلف لفظن کي، ورقن جي وجود تي ڪنوارن هٿن جي پهرين برت وانگي ٽانڪي ڇڏيون ٿا.

اسان لفظن کي ڪتابن جو گهر بخشي ڇڏيون ٿا.

منهنجي لفظن لاءِ ڪتابن جو گهر اڏڻ لاءِ وڏي ۾ وڏا وڙ، دل جي دوست سعيد سومري جا جنهن جي محنت منهنجي لفظن کي ڪتاب جي جهان اندر ٽانڪو ڪيو نه ته شايد رولاڪ رهن ها. وڏا وڙ راشد بروهيءَ، بشير آچي، رياضت ٻرڙي، ايس سرمد، ثقلين لاشاري ۽ نورالحق نور جا.

مهربانيون پائو در محمد ٻرڙي، مسيح مگسي، قمرالدين قمر، عباس ڪوريجي، ايم حنيف عباسي ۽ سيف الحق سيف جون به مهربانيون، لاڙڪاڻي جي هوائن جي وجود کي خوشبوءِ ڏيندڙ عزيز قاسمي جون به..

۽ مهربانيون سادي ۽ کليل طبيعت واري نياز حسين کوسي جون جنهن سان عرب عمارات
۾ زندگيءَ جا گهڻا لمحا دوستن وانگي گذريا آهن.
منهنجا خاموش لفظ اوهان جي آڏو آهن، کين اڇاريو، اهي اوهان جي دل جي ڌرتي تي
ضرور رقص ڪندا. توهان جي راين جا پکي، منهنجي اوسيٽري جي وڻ تي اچي ويٺا ته
مهرباني ٿيندي.

شبير حسين ”شبير“

00971-50-2251498

Lakho2008@gmail.com

ڪمپوز ڀاران :

هي ڪتاب پڙهڻ (دبئي) ۾ رهندڙ پياري دوست شبير حسين ”شبير“ لاکو جو آهي. جيڪو نثري نظم ۽ شاعراڻي نثر تي مشتمل آهي. آئون ڪو اديب ته ناهيان جو هن ڪتاب تي ڪجهه لکان. پر ادا شبير جي لکڻين کي پسند ضرور ڪندو آهيان. ادا شبير نثر تمام سٺو لکندو آهي. اسان جي فيس بڪ ذريعي دوستي ٿي جتي هو پنهنجي اسٽيٽس ۾ پنهنجون نثري تحريرون پوسٽ ڪندو رهندو آهي. ڳالهين ڳالهين ۾ سندس ڪتاب ”خاموش لفظن جو رقص“ جو ذڪر ٿيو. مون اهو ڪتاب ادا شبير کان گهريو پر ادا چيو ته هي ڪتاب 2009ع ۾ مون شايع ڪرايو هو. هن وقت مون وٽ ڪا به ڪاپي ناهي. گهڻي اسرار کانپوءِ مون کي چيائين ته ان ڪتاب جي متان ڪا ڪاپي ادا سعيد سومرو وٽ هجي جيڪو ادا شبير جو گهڻو دوست به آهي ۽ ڪنول پبليڪيشن قنبر جو مالڪ به آهي. پوءِ هن ڪتاب جي هڪ ڪاپي مون کي ملي. منهنجي خواهش هئي ته هن ڪتاب کي آنلائن رکجي. ان لاءِ ادا شبير کي عرض رکيم، پاڻ اجازت ڏنائين پر ڪمپوزنگ مسئلو هو. ادا شبير وٽ شاعري وارو حصو هو ڪمپوز ٿيل باقي نثر وارو مون کي ڪرڻو پيو. منهنجي ٿورڙي محنت جي ڪري هي ڪتاب آنلائن توهان دوستن تائين پهتو آهي. اميد ته هيءَ ننڍڙي ڪاوش قبول پوندي.

گل حسن لاکو

لائيبريري اسسٽنٽ

مهرڻ يونيورسٽي ڄامشورو

03332870626

شاعر اٿو نظم

سرحدن جا فاصلا

جانان!
خيال رکجان!
فاصلا
جسمن جا ئي
هٿ ڪپن،
سرحدن جي فاصلن
کي
دلين جو فاصلو
نه ڪري ڇڏجانءِ!

گھور

بهار جا ڪجھ پل
اڌارا کپن
خوشبوئون
راييلي شام جا ڪجھ لمحا
اُجري صبح جا ڪجھ سڀنا
گلن جون پتيون
پوپتن جا رنگ
مور جا ڪنڀ
ڪڪرن جي چانو
ڪوئل جا نغما
پٽائيءَ جا بيت
سندوءَ جهڙيون چوليون
يارب!
هو اچڻ وارو آ
اهي سڀ
هن مٿان گھور ڪرڻ لاءِ کپن!!!

زندگيءَ جو در

زندگيءَ
جي در کي،
جن زرقونن سان
سجائڻ چاهيم ...
نه ڄاڻ ڇو اهي
ايترو پري
ٿيندا ويا...!!

خوشبوءَ جهڙا نظم

هُوَ
ڪيڏو ڪنور آ
پن چڻ رت ۾
چئي ويو
گلن جهڙا
گيت
۽
خوشبوءَ جهڙا
نظم لک!!

ياد جو سرمو

اڪيون ۽
جن ۾
ننڊ سڻجندي پئي وڃي
دل ۽
جنهن ۾
سڪ ڀرجندي پئي وڃي ۽
توڪي ساري پئي ۽
ياد جو سرمو پائي
راهن ٺهاري پئي
راهن اها
جا دور آ
گهڻو دور آ...

روح جون ٻانهون

روح جون ٻانهون
خالي پاڪر ڦهلايون
توڪي پرڻ لاءِ
آتيون آهن
تون جا دور آهن
پوءِ به اور آهن
يادن جي ديس مان
نڪتي ناهين ...
اڃا آهن
زندگيءَ جي
گلدان ۾
ڪنهن
گل جي
خوشبوءِ وانگي.

واڪا...

گلن مٿان
ڪنڊا ڪوڙ ڪريا
نازڪ ساوا پن
ڏانڊين منجهان چٽيا
گلن جو ديس
بارودي بوءِ سان
پر جي ويو،
مون واڪا وڌا ڪيا
ڪنهن ڄڻ
ڪجهه ڪين ٻڌو
پر مان لنگهندڙ
ريدار رڙيو:
’رين اڳيان
رباب وڄائيندي
آ ڪنهن جو
ڪجهه وريو !!!؟؟؟‘

آخري قسط...

منهنجي زندگيءَ جي
آخري قسط
شل!
تنهنجي اکين
سامهون ٿئي
تنهنجي ٻانهن وچ ۾
منهنجو آخري ساهه،
تنهنجي اکين سان
مون اکين جي ڳالهه ٿئي
بس! ايئن ئي
زندگيءَ جي
آخري ملاقات ٿئي.

صبح جهڙيون ادائون

صبح جي پهر
جهڙيون تنهنجون
معصوم ادائون،
مون ٽاڪ منجهند جهڙي
ماڻهوءَ سان
ڪيئن
لاڳاپجي ويون!

ڪهڙيون لکڻيون؟!

ڪويتائون هن
ڪهڙيون لکڻيون؟!
بس ڳالهيون تنهنجون!
بس يادون تنهنجون!

هڪ سوال...؟!

اسين
ڏات ڏنل
پنهنجي تخليقن سان
ڪيڏو چاهه رکون ٿا!
ذهن ۾
هڪ سوال
اٿيو،
ڏات ڏيندڙ
پنهنجي تخليقن سان
ڪيڏو پيار ڪندو هوندو!!؟

کيسيتائين...!

سيارو
آيو آ سڄڻ!
وڇوڙي جي ٿڌ
ماري ٿي
تنهنجي يادن کي
وري جيئاري ٿي
هاڻ موت
يادن جي
ٽانڊن تي
کيسيتائين
پاڻ سيڪيندس؟

نصيبن جا رسا

زندگيءَ جي
چانو هيٺان
پيار جي پينگهه ٻڌي
لڏڻ چاهيم
ته
تنهنجي ملڻ جي
نصيبن جا رسا
چڄي پيا!

عظيم پير

تنهنجي
عظيم پيرن
جي نشانن تي
نظر جهڪائي
هلڻ جي تمنا آ
اسان جون خوشيون
وڌن رستن
۽
وڌن منزلن
۾ ناهن...!
تنهنجي
پيرن ۾ آهن!

شل! تون اچين...

او من!
جيون جي باغ ۾
ڪيئي گل ٿريا آهن،
پر
خوشبوءِ کان وانجهيل!
ان لاءِ جو
تنهنجي مرڪ
مون کان پري آ
شل! تون اچين
جيون ۾ ڪٽيل گلن کي
ڪا خوشبوءِ ملي
شل! تون اچين
اجڙندڙ جيون
بهار بڻجي پوي.

امر ناچ

تنهنجي خوشبو
دل جي ڌڙڪن ۾
ڪن چاهتن کي جنم ڏئي ٿي،
بهار جي دامن تي
پرڻ پري ٿي
۽ رچي ٿي
ڪي احساساتي گيت ۽

تنهنجي وارن جي خوشبوءِ جا
خاموش نظم ۽
منهنجي لفظن جو
پاڻ ٿاڇولو
پوءِ سنڌ ڌرتيءَ تي
ناچ نچن ٿا
تنهنجي
امر نالي جو.

زندگي، لطيفي بيت

تون آهين ته
هوءِ اداس شام سرءِ جي
پن چڻ سان ئي جنهن جي
گفتگو هوندي آ
خوشبوءِ ڀريو سواد ڏئي ٿي،
تون ناهين ته
بهار جي ڪهاڻي به
سرءِ جو روپ آ
تون آهين ته
اکين ۾ روشني آ
تون آهين ته
چڻ
زندگي
تنهنجي اکين جي ڪهاڻي آ
تون ناهين ته
محفل به اڪيلائيءَ جو شهر آ
تون ناهين ته
اکين ۾ ڪجل
سينگار سان ڀوڳ آ
تون آهين ته
آزندگي ثواب
تون ناهين ته
آزندگي گناه
تون آهين ته
آزندگي ٿڌو پاڻي
تون ناهين ته
آڃ ڪهاڻي
تون آهين ته

زندگيءَ ۾ موھ آ
تون ناھين تہ
زندگي ڪني پاڻيءَ جو کوھ آ
تون آھين تہ
زندگي لطيفي ڪو بيت آ
تون ناھين تہ
زندگي موت آ
تون آھين تہ سڀ ڪجھ
تون ناھين تہ ڪجھ بہ نہ ...!
ھي سڀ چاھي؟
ھي سڀ ڇو آ؟
مون ۾ مان بہ آھيان
يا
رڳو تون آن!!؟

دعا جا لفظ

شام جي سندر لمحن جيان
تنهنجو پيارو چهرو
مون کان ڪو نه وسريو

۽

پرھ ڦٽي ڄھڙن
پيارن چپن مان
مون لاءِ نڪرندڙ
دعا جا لفظ،
جي ٻڌي
مون محسوس ڪيو هو
هي سارو جهان
منهنجو آ .

ڇھڻ کان اڳي جون ڳالھڙيون

هن جي
اکين جي آڳنڌ تي
خوابن جا ڪي رانديڪا
من جي
معصوم ٻار ٽڪيا ها
جن کي
جهولي ۾ وجهي
کيڏڻ جي آس هئي
آڇ به هئي
کيڏائڻ جي
سي
خوابن جا رانديڪا
ڇھڻ کان اڳ ئي
اسان جي گڏ رهڻ جا جهان
ڌار ٿي ويا.

تنهنجو سينگار

هر شام
تون!
سينگار ڪرين ٿي
مان
نظم لکان ٿو!
تنهنجو سينگار
منهنجا نظم
هڪٻئي جي
کيڏو نه ويجهو آهن!!

تنهنجي تخليق

مون لئه
اها ئي
خوشيءَ جي ڳالهه آ
جو آڻءَ
تنهنجي تخليق جو
حصو هان
۽
تنهنجي وجود سان
سڃاتو وڃان ٿو.

چمي

اي شاعر!
مان ان چميءَ کي
ڪهڙو نانءُ ڏيان؟
جا
سورهن مهينن جي ٻار کان
منهنجي
ڳل کي
نصيب ٿي!

خوابن جون ڪونڊيون

مان
خوابن جي ڪونڊين
۾ پوڪيل
اميد جي گلن کي
روز پائي ڏيان ٿي
انهيءَ آس تي جيئن ٿي ته
تون منهنجو ٿيندين.

ساڀيان جا چنڊ

سوچيان ٿي،
خوابن جي موسم ۾
تعبيرن جا گل
ٽڙندا
هو جي سڀنا آهن
ڇڻ ڪي تارا آهن
تعبيرن جي آڪاس
تي ڪڙندا
خوابن جو چڪور
ساڀيان جو چنڊ ماڻيندو
انهن ئي
سوچن جي وسطيءَ ۾
گم ...
ته تونائت بنجي آئين
نوريءَ لاءِ
ڄام بنجي آئين
تڏهن انڌڪار واريون
اُهي سڀ سوچون
جهرڪين جيان
اڏامي ويون.

منصوري پڙاڏو

منهجا ڪن
منصوري پڙاڏو
ٻڌي چڪا آهن
پراڪين اڃا
اهي ادائون
نه پسيون آهن
مستيءَ ۾
سرمستي ۾
ناهيان نچيو
۽

من مسجد جي محراب ۾
اڃا تون
لٽو ناهين
تڏهن ڇپ
”انالحق“ نعري
ڪان قاصر آهن.

زنگ جو شهر

مان
توبن
ڇڻ
ڪو لوھ پراڻو
جنهن مٿان
مٽيءَ دڙ
چڙهڻ لاءِ
اچي ٿي
۽ زنگُ
پنهنجو شهر
اڏڻ جو سوچي ٿو
تون اچ ۽ مرڪي پئ
انهيءَ کان پهرين
جو آڻ رڻيءَ ۾
لتجي وڃان
۽ ڪو
زنگ جو شهر بڻجي وڃان.

سُرخابي اُڏام

جيون جي ڪمري مان
پتين جا رنگ
چُنڊا پيا وڃن
۽ انهن تي
چنبڙيل تصويرون
رئيءَ سان
لٽيون پيون وڃن
جن تي
سُرخابي اُڏام جا رنگ
چٽيل آهن
۽ وطن جي ڳانڍين
سان گڏ
اندلتي رنگ
به سمويل آهن.

گهرڻ ريءَ

گهرڻ کان اڳ ئي
تو اهو
سڀ ڪجهه ڏٺو
جو آڻءُ
پورو سينگارجي ويو آهيان.

مان اڪيلو

مان اڪيلو آهيان
پوءِ به
هٿيار کنيو آ
انهي سوچ جي بغير
ڪٿڻ ...
هارائڻ ...
منهنجو مقدر بڻبو
اها
بيوقوفي نه
پر
ويڙه جو
پهرين ۽ آخري ڏاڪو آهي.

روشن گهٽيون

واٽ تي
ديپ به ڪوڙ هئا
روشن گهٽيون
هيون
شهر جون
پر
ساٿ نه هو تنهنجو
مون لاءِ ڪو
روشنيءَ جو ڪرڻو
نه هو!

وسريل خدا ...

اي پپل!
مون کي
تنهنجي چانو ڏاڍي وڻي ٿي
۽ ٿڌي هير
مون کي
منهنجو وسريل خدا
ياد ڏياري ٿي.

واريءَ ذرو

تنهنجي
نظر کان سواءِ
آنءُ
ائين آهيان
چڻ
صحرا جي واريءَ جو ذرو !

ٿڌي ڇانو

تپندڙ صحرا ۾
تنهنجي زندگيءَ جي وڻ
مون کي
هڪ ڀل به
پنهنجي ٿڌيءَ ڇانو کان پري نه
رکيو!

اي سهڻيءَ شام جھڙا!

اي! سک جي ڏاڳي ۾
پويلتسبيح جي داڻن کي،
سوريندڙا!
تنهنجا پاڪ هٿ
ڏاڍا سهڻا آهن،
اي پاڪيزگيءَ جي سونهن سان ڀريل!
اي چانديءَ وارن وارا!
اي سهڻيءَ شام جهڙا ڪراڙا!
پنهنجي پرهم جهڙن
پاڪ هٿن سان
پنهنجي خدا کان
مون لاءِ به
دعا گهرجان!

اسان کي آزاد ڪر!

هارم پويل موتين
مون تي زور ڀريو
”اسان کي آزاد ڪر!“
مون انهن کان پڇيو
ڇا توهان
پنهنجي آزاديءَ کي
وڪرڻ کان بچائي سگهندؤ!

خواب

مون وري
خواب ڏسڻ شروع ڪيا آهن
هاڻ منهنجي
خوابن کي
تعبيرن به ضرور ملنديون.
هن پيري
مون پٿرن کي ڇڏي
ان پاڪ هستيءَ سان
رجوع ڪيو آ
جيڪو
پٿرن کي به پالي ٿو!

اسان ٻئي

نار جي لوئين مان ڪرندڙ
پاڻي تي
سج جي پوندڙ
ڪرڻ چيو،
’اسان ٻئي ملي
جڳمڳائي رهيا آهيون‘

انڌي سوچ

هوءَ روئيندي رهي
ڪتابن کان
جڏهن ڪنهن چيو
هن کان ڪتاب نه ڪسيو
علم جا اهي اهڃاڻ نه ڪسيو
هن کي آ ضرورت انهن جي
علم جي سينگار سان
پاڻ سينگارڻ جي
تڏهن
انڌي سوچ
لفظن جي روپ ۾ گونجي
هيءَ
پڙهندي ته
پڇي ويندي
انڌي سوچ جا
دروازا کوليا ويا
هن کان ڪتاب ڪسيا ويا.

نعرو نئون

ايڏو ضد ڪريو ڇو ٿا
توهان کي پنج پنج
پوءِ به نه
پوري توهان جي
مون کي سندو هڪڙو
پوءِ به نه ٿي ڪٿي هورا خوري
توهان جي
ڇا مون کي مون کان ڪسڻ ٿا چاهيو
زور ڏاڍائيءَ سان مهراڻ ڦڙا ٿا چاهيو
پلي راند زور جي رڇايو
چاهيو ڇا پي چاهيو
مان ته وري بس هڪڙو
هوشو ٿو چاهيان
جو نئين دؤر ۾ ورجائي نعرو نئون
وڙهسون وڙهسون سندو نه
ڏيسون!

آزادي

مون جڏهن
آزاديءَ جو سوال
هن ڏاهي کان پڇيو
ته مرڪيو
ٽهڪن مٿان ٽهڪ
ڏيندي چيائين
پڇري ۾ بند ٿيل
پڪيءَ کان پڇ.
مون سوچيو
ديندي تي بيٺل آزاد پڪيءَ کان
ڇو نه پڇان؟
اڳتي وڌيس
۽ کانئس پڇيم
ته توکيندي چيائين
اي بيوقوف!
سمجهين ڇو نه تو
”جنهن قيد ناهي ڪاٿيو
سو آزاديءَ مان ڇا ڄاڻي؟“

نه ڪپي...!

مون کي گوليون نه ڪپن

بارودي دونهان
۽ بي سرا آواز
ديچارڻ ۽ دهشت ڦهلائڻ
نه کپي
پکين جي ڇهڇه
ماڪ جي بوندن
۽ ساوڪ واري ديس ۾
جي ڏئي سگهو ٿا
ته
مون کي آزادي ڏيو.

سزا

منهنجين اکين کي
سزا ملي آ
تو کي ڏسڻ جي آس ۾
انهن
ڪنهن ٻئي کي
ڏسڻ کان
انڪار ڪيو آ.

ڪورو جيون

جڏهن

مون پنهنجي دل جو حال
پنن تي اُٿاريو
تہ
اُهي مرڪي
چوڻ لڳا
اسان پنهنجو ڪورو جيون
تنهنجي لفظن کي ارپي
خود کي رنگ ارپيا آهن!

رنگ

ننڍڙن نظمن کي
پوپتن جو ويس پارائي
مون
تنهنجي زندگيءَ ڏي
اماڻي ڇڏيا
تنهنجي آسپاس ئي
ڪن گلن مٿان ويٺل هوندا
اٿ، ڏس
ڪين پڪڙ
تو کي ڪوڙ رنگ ملي ويندا.

تسبیح

جیسیں
اجرو نہ رکین
من جي موتين کي
تیسین
تسبیح ۾ ڪجهہ ناھي
تو کين ڄاڻو آ،
مذهب
تسبیح جي دائن
۾ ناھي.

پرین!

اي پرین!
تنهنجي در کان سوا
جڏهن بہ
ڪنهن در جھڪيم
مون کي
تذليل جي احساس ماري وڌو.

گیت

مون کي گيت لکڻو آ
ڪينجهر ۽ مهران موتين جهڙو
دودي جي دليري
هوشوءَ جي نعري جهڙو
ترتي برڪا کان پوءِ
مارن جي مرڪ جهڙو
اي ذات ڏيندڙ سائين!
شل! ذات وڌائين
مون کي گيت لکڻو آ
ڌرتيءَ جي رنگ جهڙو

دعا

مان
ڪنهن ٻار جيئان
دنيا جي ميلي ۾
وڃائجي ويو آهيان.
اي خدا!
مون کي ان هنڌ آڻ
جتان
سڀ راهون تو ڏانهن اچن.

خوابن کي اڪيون ڏي!

منهنجي سوچن پرئي مٽي کي

پنهنجي جهوليءَ ۾ رک
تو کي سڪون ڏيندس،
منهنجي خوابن کي
پنهنجون اکيون ڏي
تو کي منزلون ڏيندس،
پنهنجين خوشين جي
مون مٿان ورکا ڪر
تو کي مرڪن جو مھراڻ ڏيندس،
منهنجي غمن کي
پنهنجي وجود تي
پھراڻ وانگي ڍڪي ڇڏ
تو کي فڪر ڏيندس،
اي چاھت جھڙي چري!
مون کي پنهنجو نانءُ ڏي،
تو کي پنهنجو جيون ڏيندس.

ننڍڙا نظم

پنهنجي ڪمزور ھٿ سان
مون
جيڪي
ننڍڙا نظم لکيا آھن
تن جي ھر ست ۾
شعوري يا لاشعوري
مون
تو کي ئي ساراهيو آ.

جمھوريت جو آڱون

پاڪستان جي
ڊيسڪ ٽاپ تان
جمهوريٽ جو آئڪون (Icon)
ڊليٽ ٿي ويو
هاڻ جلد کيس
ٻيو خطرناڪ وائرس
وڪوڙي ويندو.

(محترما بينظير ڀٽو کي ڀيٽا)

جمہوریت جا وارثو!

اکیون جن ۾ خواب آئیندی جا،
کڏهن نه پوریون
هو چتا کتا، بگھڑ وحشی
قاسیءَ جي رسی کی
منهنجي گچیءَ جو
پلی ہار بٹائن
یا سینی تی
گولیون وسائن
خوابن پریون اکیون
تڏهن به نه پوریون
اوهان کی ارپیون
اوهان جون امانتون
منهنجي خوابن جا وارثو!
جمہوریت جا وارثو!
ملک جون واڳون
اوهان لاءِ آهن
ظلم خلاف آواز
انڌیر ۽ ناحق خلاف ویڙھ
اوهان جو ڏاج آهي.

رت بدلي رت ڏنئي!

شهيدن جي
تاريخدانن کان پڇجانءِ!
مون توکي پليڪار چيو هو
من جي مهڪ
ڌرتيءَ جي خوشبوءِ سان
گڏجي اُتي هئي
منهنجي پيرن
تنهنجي قافلي ڏي پنڌ ڪيو هو
مون توکي ويلڪم ڪيو هو
هُنن سمجھو ٿي
اُنن ورهين جي وچوڙي ۾
قيامت کان اڳ
نفسانفسي واري دؤر ۾
اسان توکي ڀلايو هوندو
۽
تو اسان کي وساريو هوندو
تنهنجي ڳوڙهن جي گواهي
تہ تون اسان جي آن
۽ اسان جي
ويلڪم جي نعرن
جي گواهي تہ
اسان تنهنجا آهيون،
کين ڏکائي ڇڏيو
وائڙن کي پتو پئجي ويو
روشن هائ
اصل جمهوري سج ٿيندو
۽ سندن ڪارو منهن ٿيندو
تڏهن ڪوڙن کانون جي

ٽولي مان ”ڪاري ڪانو“
رڙ ڪئي
”تون نحوست آن“
ڪوڙن کي ڪهڙي خبر
تنهنجو ۽ منهنجو ته
رت جو ناتو آ
مون تو لاءِ رت وهايو
۽ تو رت ڏئي
منهنجو مان وڌايو آ
تنهنجو منهنجو هي ناتو
ڪو نرالو آ
رت بدلي رت ڏئي
ڄڻ ڪاري ڪانو کي
گهروڙي بجو ڏئي؛
مون ته هئي لاهڻ چاهي
تنهنجي ابي ۽ ادي جي اوڌر
ويندي ويندي
وري هي ڪهڙو
نئون قرض ڏئي
سند اڃا ڪٿي
سُڪايون هيون آليون اڪيون
جو نئون هي
ڳوڙهن جو درياءُ ڏئي.

(27 دسمبر جي سانحي تي اتاريل)
محترما کي پيٽ

سین ”سند“

اڳتي وڌ
هل وئي مون کي
آزاد رهن ڏي
مان توسان آهيان
منهنجا هٿ،
منهنجا پير،
منهنجي آڱرين ۾
جهليل قلم،
منهنجو من،
توسان آهي
تون اچ!
پنهنجو جلوو ڏيکار
ڌرتيءَ کي
تنهنجي ضرورت آ
ٻوليءَ کي تنهنجي
طلب آ
هٿ ۾ جهلي
مون ڦرهي آ
پهريان اکر
ميٺ سان ميٺيا آهن
هاڻ ساڳي ڦرهيءَ تي
س ”سند“ تون لک
مان توسان آهيان
47 هن کان پوءِ
وري جاڳيو آهيان
”مومينٽس فار

ريستوريشن آف ڊيموڪريسيءَ MRD“
وارو پار آهيان

تون اُت
مان هاڻي جوان آهيان
ڪهاڙي جي ڳن ۾
تون جهنڊو ڦڙڪاءِ
آزاديءَ جي اچي ڪٿي تي
مان ڳاڙهو گلاب آهيان
تون وٺي هل مون کي
مان تنهنجو قافلو آهيان
تون اچ نڪري
نروار ٿي
اي انقلابيءَ جي اولاد !
سامهون اچ
مان تولاءِ
بي چين آهيان .

پرھ جهڙو ويسُ

پرھ جهڙو ويسُ
مون پنهنجي نظمن کي
پارائڻ چاهيو آءُ
پر
اهڙو استبرڪ اُٿڻ لاءِ
مون وٽ ڪي به ڏاڳا ڪو نه ها
۽ نه وري
ڏاڳا ڪٿڻ لاءِ ڪو چرخو
تڏهن آءُ
نظمن سوڌو سڄي ۾ ڪريس،
اُن سائينءَ آڏو،
جنهن
پنهنجي مصوري سان
پرھ کي سينگارڻو آ.

هڪ تون ئي ته ناهين

تمنائن جي وسيع شهر ۾
هڪ تون ئي ته ناهين!
دل جي درين تي اُڪريل نالن ۾
رڳو تون ئي ته ناهين،
تنهنجي ذلفن کان سواءِ به ته
زمانو ۾ گهڻو ڪجهه آ
تنهنجي ڳلن کان سواءِ به
شفق ۾ لالي گهڻي آ.
اڪين جي خواب گاهن ۾
رڳو تون ته نه رهين آن،
من پوري لاءِ
رُت رابيلي
هڪ تون ئي ته نه ٻئي آن.
يادن جي چانو ۾
صرف تون ئي ته نه پلين آن.
پپل جي پينگهه تي
روح سان رلجي
رڳو تون ئي ته نه لڏين آن.
ها زندگيءَ جي واٽ تي
هڪ تون ئي ته رلي ناهين.
تمنائن جي وسيع شهر ۾
هڪ تون ئي ته ناهين

نصيب جي دائري

تنهنجو وڇوڙو،
منهنجي دل جي حال،
۽ جيون کي
لڪَ لڳندڙ موسم بڻائي پيو،
تن کي ساڙي پيو،
نيئن کي روئاري پيو
آءُ پري ڇڏان پيو،
دل کي سمجهايان پيو،
ائين ٿيندو آهي،
وڇوڙو به
نصيبن جي دائريءَ ۾
لڪيل هوندو آهي.
پوءِ به هوءَ ٿئي مڃي،
مان ڇا ڪيان؟

ڪارا رواج

پنهنجا جذبا
سدا رتو ڇاڻ رهيا آهن،
ديوارن اندر
ڪارا رواج نچندا ٿا رهن،
روز ڦندا ڦاهيءَ جا
سجندا ٿا رهن،
تنهنجي زمين جي اُچ
اُجهائي ناهيون سگهيا،
ڌرتي!
تنهنجي وجود تي
گلاب پوکي ناهيون سگهيا!

قبوليت جو رسالو

ڪائنات جي ڪينواس تي
مون
تنهنجي مرڪن لاءِ
دعائن جا نظم
لکي ڇڏيا آهن.
يقين اٿم ته
قبوليت جي رسالي ۾
پهرين پني تي ڇپجندا.

اسان قلندر

اسان پنهنجو اندر
ورقن تي ٿا
اتاري ڇڏيون
نه ته شايد
قلندر ۽ سرمست
ٿي پئون!

وڪڙن جو شان

منهنجي ڌيءُ!

اهڙو ڪجهه نه ڪجانءِ
جو ڌرتي - ڌوڙ
پاڻ مٿان وجهان
تو ۾ ئي اميدون هن
تو ۾ ئي ويساهه آ
تون ئي مهراڻ جو ماڻُ آڻ
منهنجي مٿي تي
ويڙهيل وڪڙن جو
شان آڻ
ها ۾ نه وسارجانءِ
منهنجي ٽوپيءَ جو رنگ
تنهنجي پوتيءَ ۾ لڪيل آ.

جيئڻ جون تعبيرون

تئل خوابن کي ڦٽي
ڇو ٿو ڪرين؟
اهي به ته تنهنجا آهن
اُٿي،
وري جوڙ
پنهنجي خوابن کي
تون ماڻين سگهين ٿو
جيئڻ جون تعبيرون.

تون منهنجي آن!

تنهنجي

اها

وري

ڪهڙي ادا آ!

ميرو ڏسي ڇڏي ڏين

سينگار سان هجان

ته چوين

تون منهنجي آن!

هڪڙو پل

اڄ تنهنجي ڪچ ۾

ايئن آيو آهيان

ڇڻ سالن جو

ٽڪيل ڪو مسافر

وڻ جي ٿڌي چانو

هيٺان ٿڪ پيچندو هجي

ها جانان!

مان ڄاڻان ٿو

ته تون ڄاڻين ٿي

هي اٿانگي ۽ ڊگهي

سفر جي

منجهند جو

هڪڙو پل آ.

تشدد

هن جي

هر

اجائي چمات
کان پوءِ
سوچان ٿي...!
اهو
تشدد ڪڏهن ختم ٿيندو!!؟

ڪاش

ڪاش تنهنجو وڃڻ
موسمن وانگي هجي ها
ڪنهن ڇهين مهيني
تون واپس اچي ته وڃين ها
پوءِ ڀلي
خزان جي موسم ۾
ٺي سگهي
تنهنجي ايندي
اها موسم به
بهار کان ڀلي ٿي پئي ها.

وساري ڇڏيو آ

چون ٿا
تو مون کي

وساري ڇڏيو آ
تون پنهنجن
ڪمن ڪارين ۾
ايتري الجهي وئي آن
جو توکي
منهنجو ڪو خيال
نٿو رهي
منهنجي شين کي
جيئن اڳي
سنياليندي هئينءَ
هاڻ ائين ٿئي ڪرين
منهنجيڪتابن ۽
ڪمپيوٽر واري ٽيبل کي
صاف ڪرڻ ڇڏي ڏنو آ
منهنجي تصوير واري
فريم کي اگهڻ
تو ڪان وسري ويو آ
۽ تومون کي وساري ڇڏيو آ
مان ڄاڻان ٿو
تو وٽ مان ناهيان رهيو
ان لاءِ
تو پنهنجو پاڻ کي
وساري ڇڏيو آ
۽ هو سمجهن ٿا
تو مون کي
ياد ڪرڻ
وساري ڇڏيو آ

آواره روشنيون

هن شهر جون
آواره روشنيون
اکين جا در کولي
من ۾ گهرن ٿيون
پر
يقين ڪر جانان!
تو ڪاڻ ئي
دل جي ديس کي
خالي رکيو آ
تنهنجي ڪري ئي
بي ڪنهن کي
رهڻ نه ڏنو آ!

خالي آسمان

تون جانان!

ايڏو ويجهي آهين

جو

ايئن لڳي ٿو

ڄڻ مون ۾ آهين

۽

پري به ايڏو پري

جو دور تائين

نگاهن جي آخري حدن ۾ به

نظر ناهين

ايڏي دوري

ايڏي وڇوٽي!

ڪڏهن پڇيو اٿئي

مان ڪيئن ٿو سهان

زندگي جا ساهن بنا ٿي لڳي

ستارن بنا خالي آسمان ٿي لڳي

سا ڪيئن ٿو سنڀاليان

مان ڪيئن ٿو گذاريان؟

تنهنجي وٽي کان پوءِ!

تنهنجي وٽي کان پوءِ

ساڳيا گل

نه رهيا آهن

بهارن ۾

جيمنهنجو جيون

مهڪائيندا هئا.

ياد

جڏهن به
تنهنجي ياد
آئي
۽ ڳوڙهن وهڻ چاهيو
تڏهن
ياد کي پين
۽
ڳوڙهن کي مس
بڻائي
لفظن کي آ
مون
پنن تي لکيو.

مھانتا

سوين بيوفائن

ڪرڻ کان پوءِ
مان
وري تنهنجي در تي آيس،
تو اف به نه چئي
پنهجي مهاندا جو
ثبوت
ڏنو.

توبنا..!

تون ڇا وئين
ڄڻ وڃائجي ويو آهيان
توڪان بنا آءُ اڌورو به نه آهيان.

تون ۽ مان جدا

هن جي نيئن جي گفتگو
۽ جيون جي جستجو
اڃا اڌوري آ
تو سوا جا پڙهي
هوءَ عشق نماز
اڃا اڌوري آ
پاڻيءَ بنا
مهراڻ ڪهاڻي
اڃا اڌوري آ
تون ذلف ٿي سنوارين
هيءَ شام ڪهاڻي
اڃا اڌوري آ
تون نه سٺي پوري
روح ڪهاڻي
اڃا اڌوري آ
جلد ٿو موڪلائين
تو مک جي مٺي
اڃا اڌوري آ
تون ۽ مان جدا
قسمت ڪهاڻي
اڃا اڌوري آ
تون چوڻ ٿي چپ کوليون
آزاديءَ جي ڪهاڻي
اڃا اڌوري آ
نڪر هڻ ڏور سان پلي
پر جوڌا،
رت ڦڙن بنا
سند سنگت اڃا اڌوري آ.

پيت ڏئي نه ٿو سگهان !

ها مٺي!
هنن شاعرن وانگر
سهڻيون ستون جوڙڻ نه ٿيون اچن
مان مهراڻ جي موتين کي
تنهنجي سونهن سان ڪيئن پيڻيان
مون کي تنهنجي رخسارن سان
شفق جي لالي به پيڻ نه ٿي اچي
نه ئي
تنهنجن ڪارن وارن جي چانو
ڊگهن گهاٽن وٺڻ جي چانو سان
پيڻ اچي ٿي.
هو مهراڻ موتي
نه تون زندگيءَ جي پياس متائين ٿي
هوءَ شفق ته رڳو سانجهيءَ جو ڪيل آ
تنهنجي رخسارن لالي
ته هر وقت منهنجي سامهون آ
زندگيءَ جي ٽڪن ۾
گهاٽن وٺڻ جي چانو ڇا ڪبي!
تنهنجي وارن جي چانو ۾
ئي ته ٽڪ پچندا ها
مٺي!
تنهنجي ادائن کي
پيت ڏئي نه ٿو سگهان
شاعرن وانگي
ڪي ستون جوڙي نه ٿو سگهان!

شاعر اڻو نثر

❖ خواب جيسين تعبيرن جي پوپتن کي پڪڙين تيسين ڪنهن آرام جو سوچڻ
جدوجهد ڪندڙن جي دين ۾ ڪفر جي جاءِ ولاري ٿو.

❖ رڳو وڏا نه ٿيو پر عظيم ٿيو.

❖ ڇا مون کي گلي لڳائي، پنهنجي دل ۾ رهائڻ جو خيال ڪڍي ڇڏيو اٿئي؟

❖ تنهنجي مرڪ ۾ ايڏو سڪون ڪٿان آيو؟

❖ جيڪي تصور ۾ به تو کي چمندا هجن، انهن کي وساري ڇڏڻ جا ڏوراپا ڪهڙا ٿو
ڏين!

❖ آئون غمن ۾ ٻڌل، مستيءَ منجهان ڪهڙو نچان؟

❖ شبير! دلاس جو دارون ڪيسيتائين پيئندو رهندين؟

❖ مان ڪا مومل ته ناهيان جو ڪو راڻو ايترا ڪشالا ڪري منهنجي روح ۾ رهڻ
اچي

❖ زندگيءَ کي توکان بنا اڌورو چوان ته ڪيئن چوان!

❖ ننڍين دلين ۾ پيار جا جهان ٿتا جڙي سگهن.

❖ تنهنجو سنڌُ سنڌُ سڳندُ ۽ منهنجو ميرو من، ڇا ٻئي هڪ ٻئي جو ضد نه آهن؟

❖ تنهنجا لک ٿورا ... داسي مڇي هن جيون کي معنا ڏئي!

❖ اظهار جي ڪائنات ۾ لفظن جا ستارا الائي ڇو پنهنجي پوري جوين سان اڃان
چمڪي نه سگهيا آهن!

❖ ٽيبل تان وڪريل ڪاغذ ۽ ڪتاب ميڙيندي، سوچ جي لهر اڀري؛ توکان پوءِ منهنجي زندگيءَ کي ايئن ڪير سهيڙيندو؟

❖ روح جي رچنا لفظن جو روپ وٺي ڪنهن پني جي آسمان تي اڀري ته ان کي اظهار جو ذرڙو ئي سمجهجانءِ

❖ ڪاش! اظهار جي دنيا ۾ محبت جون هڙئي ڪهڪشائون توتي ظاهر ڪري سگهان ها!

❖ منهنجي عشق جي ڪچين تندن کي تنهنجي ساهن جون تندون ئي ته مضبوط ڪنديون.

❖ ڇڏڻو ئي هيئي ته ايترو پيار ته ظالم! نه ڏين ها!

❖ ڪمبل ويڙهي چانهه جون چسڪيون ڀريندي مون سان ڪيل ڳالهيون، ڇا سڀ فراد هيون؟

❖ ننڍڙا جملا ۽ ننڍڙا نظم ڪنهن باغ ۾ گلن مٿان ڦرندي ڏسين ته سمجهجانءِ اهي مون ننڍڙي جا خليل پوپٽ آهن.

❖ غمن جو عذاب پوڳيندڙ وجودن کي دوزخ جو عذاب ڇا ڪندو!

❖ ڇا تو ڄاتو آهي ته سڪيءَ جي اميدن جا سڀ در تو ڏي ڪلن ٿا.

❖ وقت جي لهرن سان گڏوگڏ هلڻ ڪا به وڏي ڳالهه نه آهي!

❖ اي خدا!

مون هارايو آهر راند ۾ ڇا جيون ۾ تو هارئي لکي ڇڏي آهي؟

- ❖ يا خدا!
- ❖ ڇا مان ايترو وڏو ٿي ويو آهيان جو مون کان سڀ سهارا کسي ڇڏيئي؟
- ❖ اکين جي دنيا کان ته پري وٺين، خوابن جي ڪائنات کان به ڇو رڻو آهيان؟
- ❖ منهنجي نصيب ۾ تعبيرن جي سرهاڻ نه هئي ته وجود اندر خوابن جا گل ڇو پوکيا هيئي؟
- ❖ تنهنجي انڪار الائي ڇو منهنجي ضد کي مضبوط ڪري ڇڏيو آهي!
- ❖ تنهنجي خاموشيءَ ۾ ڪيڏو نه سڪون آهي پرين! مون کي به ايئن رهڻ سیکاريندين؟
- ❖ دل چئي ٿي توسان پنهنجي دل جا سمورا حال ونديا، پر ڊڄان ٿو ڪٿي تون ئي نه منهنجي خلاف ٿي وڃين!
- ❖ تون پلي پنهنجي چپن کي مون سان ڳالهائڻ کان روڪ پر پهريان پنهنجي اکين کي ته روڪڻ سیکار.
- ❖ سڄڻ! تنهنجي ڇانوڻ کان پوءِ مون ٻي ڇانوڻ جي صورت نه چاهي آهي.
- ❖ بس تو کان پوءِ سک جي ڪا ويل نصيب ناهي ٿي بابا!
- ❖ اي چوڪري! پنهنجي سونهن کي پاڪيزگيءَ سان گڏ رکجانءِ.
- ❖ جيڪي ڏيئا سڄي محبت جي تيل سان ڀريل هوندا آهن، اهي طوفانن ۾ به ڀريل ئي رهندا آهن.
- ❖ مون اهي تمنائون ڇڏي ڏنيون، جن ۾ اجائي اڏام هئي!
- ❖ اي دوست!

اهو حسن جيڪو اکين کي وڻي پر دل ۾ ڪا جاءِ نه والاري سگهي، مون وٽ ڪا معنيٰ نه ٿو رکي.

❖ ڪيترين ئي ڳالهين کان پوءِ به، هُن کي اهو ڪجهه نه چئي سگهيس جيڪو منهنجي اکين ۾ هيو!

❖ سچڻ!
مان اڀاڳو، نه ڪڏهن تنهنجي سالگرهه ۾ ڪو مئٽرو گيت ڳائي سگهيس نه تنهنجي ورسِيءَ ۾ شامل ٿي سگهيو آهيان.

❖ فجر ائين ٿي لڳي، چڻ رات ڪاري چادر لاهي اجرڪ اوڍيو آ.

❖ هن اوجاڳيل اکين جا سوال تو کان وڌيڪ پيو ڪير سمجهندو؟

❖ هڪ پل کي به پنن تي اُتاري ناهيان سگهيو، پوري زندگيءَ کي ڪيئن اظهاريان؟

❖ اي باڪ! مان تو جهڙو روپ ڪيئن ماڻيان؟

❖ هيءَ فجر آهي يا ڪا پَوَترِ ڪنوار...!

❖ شام جي پهرين ستاري کان صبح جي آخري ستاري تائين، اڌ ۾ رهجي ويل زندگي
مان آهيان!

❖ خاموشيءَ جا نظم ”مهاڀارت“ کان به وڏا هوندا آهن.

❖ منهنجا نظم بُڌڻ کانپوءِ به پوپتن جا پَر پٽين ته حيف اٿڻ !

❖ پوپتن جو خيال ڪجانءِ! هنن کي به نظمن جيان دائريءَ ۾ بند ڪيئي ته هنن وٽ ڪجهه به نه بچندو.

❖ اي سنڌ!

شڪر آ جو الله مون کي وري به تنهنجي سيني ۾ سمايو آ.

❖ مون چيو هو، فنون لطيف سان وابستا سڀ ماڻهو عظيم آهن پر هاڻي سمجهيو ته
فنونِ انسانيت سان وابستا ماڻهو عظيم تر آهن.

❖ سعيد!

❖ تون ايئن ئي لکندو ره جيئن دوست دوستن جا ڳوڙها اگهڻ سڪي وڻن، نئين تاريخ پاڻ
ئي ٺهي پوندي.

❖ تون ڪيڏو نه وڻندو آهي، جڏهن گلن تي لالڻ ٿي اڀرندو آهين.

❖ اي بسنت!

هن پيري مون خوابن جي پتنگ کي اميدن جي ريم سان اڏايو آهي، تعبيرن جي آسمان
تي پهچي هو خدا جا پير ڇهندا؟

❖ تنهنجي اجرن خيالن جي آڏو، منهنجا اونها عمل ڪٿي ٿا بيهي سگهن.....!

❖ تنهنجي قدمن ۾ جنت جي پايل آهي، مون ٻڌو ته اچي تنهنجا پير ڇهيا، پر هو جيڪو
بي خبر هيو، اچي تنهنجا پير ڇهي ويو. ڪير هو؟
آواز آيو:
توکان به پلو.....!

❖ يا الله!

تون ته خوابن کان پاڪ آهين پر منهنجي خوابن کي ته تعبيرن جا رنگ بخش.....!

❖ اي درويش!

هي ته ڏس! هن دنيا ۾ ساندا ئي نه پر ماڻهو به رنگ بدلائن ٿا.....!

سعيد! سعيد سومرو، ليکڪ دوست

❖ شبیر!

مس جي تیل سان پنن جو ڏيئو ٻاري ڏس، من سماج روشن ٿي پوي.

❖ چوڪر!!

ڪيترو چيو هيومانءِ گهر کان ٻاهر نه نڪر ماڻهن جا بي سُرا ٻول تنهنجي سادي سمجھ ۾ نه ايندا.

❖ شبیر!

ڪيترو نه سولائيءَ سان جدائيءَ واري رستي تي پير رکيئ! منهنجو ڪجهه سوچيئ به نه؟

❖ جيڏانهن مان تيڏانهن تون _ تنهنجي سورج مڪيءَ جهڙي وفا نيٺ مون کي ئي تنهنجو ڪري ڇڏيو.

❖ مون پنهنجن انهن هٿن کي تي رکي چميو، جن ڪڏهن تنهنجي پيرن کي ڇهيو هو.

❖ دعا مون کي ان لاءِ سُني لڳندي آهي جو هن مون لاءِ ڪڏهن دعا گهري هئي.

❖ اي اسان جا خواب سنڀاليندڙ!

جي هي خواب پورو ٿي وڃي ها ته ڇا ٿي پوي ها؟

❖ توکان ڌار ٿي ويس _ سمجھان پيو ڪنهن وڏي گناهه جي سزا ملي آهي.

❖ تنهنجون امانتون ڪنهن ايمان وانگي سنڀالي ناهيان سگهيو، مون کي بي ايمان نه سمجھجانءِ!

❖ تون ڪير آهين مون کي ايئن چاهين پيو جو مون منجهان ”مان“ ئي نڪري وڃي ٿي!

❖ مان تتيءَ ۾ ٻيڙ جو ڪنڊو ۽ تون آهين جا، گلن جا رنگ ٿي ٻڌائيندي وڃين!

- ❖ ثوابن جي ساڃاهه نه هجي ها ته به تنهنجي عبادت ڪيان ها.
- ❖ تون منهنجي دل جو ٽڪرو به پر دل آهين.
- ❖ مرجهايل گلن جي ديس ۾ منهنجي مرڻ جو اعلان ڪري ڇڏيو هو خوشيءَ مان وري ٽڙي پوندا!
- ❖ ”مان“ کي مون ئي سڃاڻڻ ۾ دير ڪئي آهي تون پاڻ کي ڪهڙيون ئي ميارون ڏئين؟
- ❖ منهنجي روئڻ وارن لمحن ۾ جڏهن تون منهنجي سامهون ڪلندي آهين ته مون کي لڳندو آهي ڄڻ مان دنيا جو وڏي ۾ وڏو بيوقوف آهيان.
- ❖ هن زندگيءَ تي هر گندگي ٽڄي وئي آهي، هاڻي مان تنهنجي لائق ناهيان رهيو!
- ❖ تنهنجي اکين کي لفظي پيٽا ڏيڻ لاءِ پين هٿ ۾ ڪٽي، پهر ٿي ويا آهن پر لفظن جي ڪائنات مان ڪوبه ستاري چونڊي ناهيان سگهيو.
- ❖ توڏي اچڻ جو ارادو ته ناهي ڇڏيو پر پنهنجا ميرا پير ڏسي پاڻ روڪي ڇڏيو آ.
- ❖ مون کي ناهي ڏاهي ڇڏي، توتي ڪهڙي ميار...!
- ❖ تنهنجي شين کي چمي، ڇا مان توکي نه پيو چمان!
- ❖ تنهنجي چوڌاري ئي زندگي گذري پئي تون ايترو وسيع ٿي ويو آهين يا مان ايترو محدود...؟
- ❖ ڇا مان ايڏو وڏو ٿي ويو هئس جو ايڏا وڏا امتحان ورتڻ؟
- ❖ جيڪي غلاظتون مون مٿان ٿاڦيون ويون ڇا انهن لاءِ رڳو مان ئي قصوروار آهيان؟

❖ وڏي ڪرسي تي ويٺل! تون ڇو نٿو سمجهين تن ڏوڙ واري رستي جي دڙمون تي چڙهي وئي آهي، هونئن مان ايترو ميرو ناهيان.

❖ ويهن سالن جي ناچڻي ويهه سيڪڙو ئي ڍڪيل هئي پر انهن کان گهڻي ڀلي هئي جيڪي اندر ۾ داغ ڍڪي ويٺا هيا!

❖ دل جي سڪون لاءِ ڪهڙي جهان ۾ وڃي گهر جوڙجي! تون ناهين ته مون کي جنت ۾ مزو نٿو اچي!

❖ يادن کي چميون ٿو ڏيان جو اهي توسان لاڳاپيل آهن. زهر ۾ پوڙيل تير جيان سهي پر مون کي زخمي ڪرڻ سان گڏ توسان ڳنڍين ته ٿيون!

❖ دل چڱو جو سيني اندر ڍڪيل آ، نه ته کيس ڏسي حيران ٿي وڃين ها ته ڳوڙهن جو سمنڊ سندس اندر ڪيئن سمايل آ!

❖ سِڪَ تنهنجي هجي يا ڌرتيءَ جي سنڌ سنڌ سڪائي ٿي ڇڏي!

❖ سڀ ڪجهه ظاهر ڪري ڇڏيان ته توکي سمجهڻ ۾ اڃا به وڌيڪ ڏکيائي ٿيندي ڇا؟

❖ ڇا وساري ويئي آهين ته موهن دڙي واري دور کان ئي تون مون سان گڏ نرت ڪندي آئي آهين؟

❖ تون نرت ڪرين ۽ آئون سامهون ويهي رڳو توکي ڏسان... اها وچوٽي ڇا لاءِ؟ ٿورو ترس ته پئي گڏجي ٿا نچون.

❖ معصوم مک تي ڏنل چمين جي محسوسات نه پڇ! ايئن پئي لڳو ڄڻ خدا کي چميو پيون ڏنيو وڃن.

❖ حُسن! توتي گيت گهڻا ٿيا، هاڻي ڇڏ ته ان مٽيءَ تي لکان جيڪا قدرت واري منهنجي وجود ۾ وڌي آ.

❖ جيڪي به گلئون ڏوراپا، شڪايتون ۽ ميارون اٿئي، اڄ سڀ ڏئي ڇڏ، مان توکي ٻڌڻ لاءِ ئي تنهنجي سامهون آيو آهيان.

❖ هيءَ ڪهاڻي رڳو تنهنجي آ، جنهن ۾ رڳو ”تون“ ۽ ”مان“ آهيون... ها تون ۽ مان — اڳتي هلي مان غائب ٿي وڃان ٿو ۽ رڳو تون بچين ٿو، فقط ”تون“....

❖ شبير!

❖ زندگي حاصلات جو نالو آهي ۽ تو ڪجهه به حاصل ناهي ڪيو!

❖ بهار جي اڇوڪي رات پير ڊگها ڪري ڇڏيا آهن، تون پلي مون کي دوريءَ جي باهه سڙڻ ڏي پر نيٺ ته صبح ايندو، تنهنجي ميلاپ جو صبح ...

❖ سندرتا جا روپ ناپاڪ اکين کي به هڪ پلڪ ۾ صاف ڪري ڇڏين ٿا.

❖ اسان ايترا سٺا ناهيون، جيترو توهان جي لفظن جي آئينن ۾ آهيون.

❖ هو منهنجا دوست هئا ئي ڪٿي؟ مان ته اڃاڻو خوشفهميءَ ۾ مبتلا هئس.

❖ پنيءَ مهل جي پاڪرن، تنهنجي چپن جي چاهتن، تنهنجي نيٺن جي خمارن منهنجي عشق کي امرتا بخشي جيئن لاءِ اتساهه ٻيڻو ڪيو.

❖ پيار جو امر گيت جڏهن کان ڪنن کان رڻو آهي، روح ڀڙڪندو رهي ٿو، انهيءَ آواز لاءِ.

❖ توسان تڏهن پرچندس جڏهن تنهنجي پنهنجائپ جا احساس روح جي راهن تي جهمريون هڻندا.

❖ مرشد جي لکت ۽ منهنجي لکت ۾ اهو فرق آهي ته هن کي پاڻيءَ ۾ وجهي اندر منجهه اوتيو ويندو آ ۽ منهنجي لکڻي توکي تاريخ جو منهن ڏيکاريندي رهندي.

❖ سنڌ جي اروڙ کي ته حجاج بن يوسف جي چوڻ تي اجاڙيءَ پر دلين جي اروڙ کي ڪڏهن به ڪنهن جي چوڻ تي نه اجاڙجانءِ.

❖ جڏهن امان جي پيرن زور ڏيندو آهيان ته جنت امان جي پيرن ۽ منهنجي هٿن جي وچ ۾ هوندي آهي.

❖ ڇا زندگي معصوم شاهه جو مينارو آهي، جنهن جا سوڙها ڏاڪا چڙهي، اوچائي تي پهچي، سکر شهر بدران تنهنجو وجود پستو آ.....؟

❖ جي سنڌو جنت مان نڪرندڙ درياءُ آهي ته لڳي ٿو هالاڻي هندورو ۽ اجرڪ به اتان جا ئي آهن؟

❖ اهي پاڻيءَ جا ٻه ڍڪ ياد آهن، جي سانوڻ موسم ۾ تو پيار منجهان پياريا ها.

❖ منهنجين ناپاڪ اکين کان جنت جا خواب ڏسڻ وسري ويا آهن.

❖ مون ڪنول جهڙو سندر روپ ورتو آ پيرن! اهو سمورو اثر تنهنجي ان نظم جو آهي جنهن ۾ ڪرم ۽ ٻاجه سمويل آهي.

❖ پيرن جي پيرن هيٺان آيل مٽي جڏهن منهنجو سينگار بڻي تڏهن ساري لوڪ مون کي اکين منجهه سمائڻ چاهيو.

❖ جڏهن ماءُ جو پيار ۽ چاهت پريل هٿ نصيب ۾ هجن ته پوءِ ڪائنات مون آڏو ڪجهه به نه آهي.

❖ ماءُ..... محبت جي ڏاڳن سان ٻڌل رشتو..... جنهن ۾ مرڪون، چاهتون ۽ پنهنجائپ ٺپ آهي پيرن هيٺان جنت.

❖ جوانيءَ جي ڪتاب کي نيڪين، خوشبوءِ ۽ سندر تائين جون ڪهاڻيون زنده رکنديون آهن.

❖ تنهنجا چپ جي منهنجي لاءِ مرڪي پون ته منهنجي دل جا سارا درد لهي وڃن.

❖ اسان دل جي باغيچي کي تنهنجي نانوَ جو پاڻي ڏيندا آهيون، تڏهن ئي ته ارمانن جهڙا گل خوشبوءِ هاڻا ٿي پوندا آهن. اي سچو! منهنجو هر ارمان تنهنجي سڃاڻي نانوَ، صدقي ئي هر سڳند کان وڌ مھڪيل ۽ سونهن ڀريو آهي.

❖ ڪليل ڪتاب وانگي زندگيءَ جا پنا... جن تي لکي ڦاڙي ڇڏيا تو پنهنجا نالا

❖ منهنجي زندگيءَ جي راتين کي روشن ڪجانءِ، چنڊ جي چاندبوڪيءَ سان نه پنهنجائپ جي سهائيءَ سان.....

❖ زندگيءَ جا پنا اٿلائيندي وجود جي تاريخ تي نظر پئي... جن تي رڳو تنهنجون ئي ڳالهيون لکيل نظر اچن ٿيون.

❖ او پرڻ! سچ، تنهنجي مرڪ منهنجي بيمار روح لاءِ شفا آهي.

❖ منهنجا خواب ٻارن جيان ۽ تعبيرون پوپتن وانگي آهن.

❖ سگريٽ سان سٽيل اگهاڙو پيڙ ”گيتو“ لڙڪ لڙيندي ماءُ کي ڏيکاري پئي.

❖ توڙي جو تعبيرن جا لوڙا دور آهن، پوءِ به مون هالاڻي هندورن جهڙا خواب ڏسڻ اڃا ڇڏيا ناهن.

❖ اي سنڌ!

تون اها گلاب جي صورت آهين، جيڪا هر ڪنهن کي خوشبوءِ ڏيندي آهي.

❖ ذهن جي ڪونڊيءَ مان، تنهنجي ياد جو پاڻي سڪيو ناهي ۽ زندگيءَ جي گل تي تنهنجي بهار جهڙن هٿن جو اثر مون خزان ۾ به محسوس ڪيو آهي.

❖ هو ايئن ئي چوندو رهندو، تون چري جي ڳالهين تي ڌيان نه ڏي.

❖ جبران! ڇا تنهنجي لفظن جي خوشبوءِ ڪجهه ڪيو؟

❖ هلندڙ ليڪچر دوران اتي بيهي چيائين : ”سرا هي ته ساڳيو معاشرو آهي! گرورجنيش جي ليڪچرن به ته ڪو پوڻو نه ٻاريو...“

❖ هيل به ان _ دائن جو سٺو ملهه نه مليو، سوچيان ٿو ايمان ڏاڻا نه وڪڻا پون.

❖ سنڌوءَ جا سور ۽ منهنجا پور هڪجهڙا ٿا لڳن!

❖ خوابن جا پوپٽ، تعبيرن جا گل ڳوليندا رهندا آهن.

❖ جڏهن به تنهنجي ياد آئي آ، مون مرڪي پاڻ سنڀاليو آهي.

❖ خوابن جا چپ، تنهنجي تعبيرن جهڙي مرڪ جا منتظر آهن.

❖ بغير سهارن جي جيئڻ تي وڏا بحث ڪندڙ شبير! ڇو اڄ هن جي سھاري لاءِ روئي رهيو آھين؟!

❖ مون منجهان تنهنجي وجود جي خوشبوءِ وڃائجي وئي ڇا، جو مون کي بدبودار گل سڏي، سڀ پري وڃي رهيا آهن!

❖ توکي وڃائي پاڻ کي وڃائڻ ٿو چاهيان.

❖ پنهنجي صدقي، مون سامهون ايندو ڀرڻ ۾ نه ايندو ڪر.

- ❖ جڏهن پنهنجو پاڻ کي سڃاڻي ويس تڏهن تنهنجي ضرور خبر پوندي.
- ❖ ٿڌين راتين ۾ گرم لڙڪ ڪنهن جي لاءِ ٿي وهائين...
- ❖ وڪري ويو آهيان، ڇا مون کي ميٽيندينءَ نه؟
- ❖ تنهنجي امائيل خالي پيڊ جي هر پني تي مون تنهنجي تصوير ٺاهي ڇڏي آهي.
- ❖ تنهنجي چاهت جا گل تازا رکي ڇڏيا اٿم، پرڻ! اچي پنهنجي محبت جا ماڪ ڦڙا اڀري وڃ.
- ❖ ڪڏهن ڪڏهن تون مون کي ايئن وڻندي آهين جيئن آڏان.
- ❖ زندگيءَ جي دريءَ مان مون رڳو توڏانهن ئي ليئا پاتا آهن.
- ❖ اي سنڌ!
- وري پچانءِ تُو، تنهنجا ماڻهو اجرڪ جهڙا ڪڏهن ٿيندا؟
- ❖ تنهنجي وئي کانپوءِ به، مون ۾ موجود تنهنجائپ نه وئي، ڇا مان مڃان ته تون هليو ويو آهين.
- ❖ ڪالھوڪي ڳالھ اڄ ٿو پڇي. چئوس ته مونسان اچي سڀاڻي تي ڳالھائي.
- ❖ تون وئين ته اڪيلو ڇو نه وئين؟ مون کي ڪاڏي گم ڪري ويو آهي؟!
- ❖ يتيمن جي ديس ۾ خرچين جهڙا خواب؟
- ❖ گهر جي معنيٰ پڄاڻين، کيس ٻڌايم:
- پنهنجو گهر معنيٰ خدا جو دَر.

- ❖ ”بوگي ووگي“ جي ڊانس جيان تنهنجا مستيءَ جي سونهن جهڙا ٽهڪ ڏاڍا وڻن ٿا.
- ❖ بنا پاڻيءَ جي ڪومايل گل ايئن ٿا لڳن، ڇڻ تنهنجي مرڪ بنا منهنجو جيون.
- ❖ ڄامشوري ۾ ”المنظر“ ڀرسان بي اختيار منير² کان پڇي وينس: ”هي سنڌو درياءُ آهي يا سنڌو واه ...؟“
- ❖ تمام گهڻين خوشين ۽ نعمتن سان ڀريل ڪائنات، ماءُ جي پنهنجائپ پري آغوش کان تمام گهٽ آهي.
- ❖ پرين!
- مون جيون ڪي تنهنجي وجود جو وڳو پارائي ڇڏيو آهي، هاڻي مان ”مان“ نه رهي آهيان.
- ❖ بابا!
- جن سڃاڻهن سنڌين جي باري ۾ اوهان ٻڌايو هيو، اهي هتان لڏي ويا آهن ڇا؟
- ❖ پنهنجي هٿ مان منهنجي چيچ ڪڍي ڇڏيئي، وڃائجنڊس نه ته باقي بچندس ڇا؟
- ❖ ڇا مان اهو مڃان ته زندگي رڳو تنهنجي ۽ منهنجي ڪهاڻي آهي؟
- ❖ ڇا اهو ضروري آهي ته مان توسان ڪتابي ٻوليءَ ۾ ڳالهايان؟
- ❖ سڄي عمر فلسفي تي ڊگها ليڪچر ڏيندي گذريس پر زندگيءَ جو فلسفو ڇا آهي؟ اڄ تائين سمجهائي نه سگهيو!
- ❖ مرڪنڊڙ چهرن جي وچ ۾ منهنجو مرجهايل چهرو پاڻ تي ٽوڪون ڪري رهيو هو!

منير : ليکڪ جو دوست 2

❖ فائدي ۽ نقصان کان مٿانهون ٿي سوچڻ لڳين ته تنهنجو نالو دوستيءَ جي ڊڪشنريءَ ۾ سڀ کان مٿي لکي ڇڏيندم.

❖ تنهنجي اچڻ جو ٻڌي ڦلواڙيءَ جا گل به جهومي رهيا آهن.

❖ توکانپوءِ اهڙي ڪا چانو ناهي ملي، جيڪا سڌ ڪري پنهنجي ڀر ۾ ويهاري.

❖ تو چيو ته ”اڄ مقابلو ڪيون...“ پرڻ! ڇا منهنجا لڙڪ تنهنجي ٽهڪن سان مقابلو ڪري سگهندا؟

❖ توکانپوءِ اهي شعر ڪيئن لکان جي بسنت رت ۾ بلبل جي گيتن جيان ذهن تي ايندا ها!

❖ تون جيڪي گل ارڀي وئين، سي ساهه ۾ سانڍي رکيا اٿم.

❖ شبير! وڃائجي ويو آهين ڇا، جو پنهنجو پاڻ کي به ٿٽو سڃاڻين؟

❖ ڊڄان ٿو ڪڏهن هو ايئن نه چون ”تو کي دوست جي ديس ۾ رهڻ جو حق ناهي!“

❖ دوستن جو آئينو ڪڏهن نه تڄانءِ پنهنجو اڻ وڻندڙ چهرو ڏسي توکي پورا پورا ڪري ڇڏيندا.

❖ ماڪ جي اجرڻ هيرن جو تاج پائيندڙ گل، تنهنجي پرڇڻ کانپوءِ مونکي جهڪي سلام ڪري رهيا آهن.

❖ مان پاڻ کي الائي ڇو نه سمجهائي سگهيو آهيان ته تنهنجون حيا جون پاڻي پيتل اڪيون، منهنجي بي حيا دودڻ ڏانهن ڏسي نٿيون سگهن!

❖ منهنجون آڱريون تنهنجي وفا جو پورٽريٽ ٿيون ڇٽي سگهن، تون پلي مون کي وفا چئي سگهين ٿي!

❖ جواني خواب جهڙي پياري آهي.

❖ تون، جا يادن جو ٻيو نانءُ ٿي وئي آن، پري هوندي به ويجهو ڇو ٿي وئي آن؟

❖ تنهنجي اکين کي گهڻن ڏينهن کان ناهي ڏٺو ڇڻ پاڻ کي ناهي ڏٺو.

❖ اي راڳي!

هي جيڪي تنهنجي راڳ جي آخر ۾ ٿي تاڙيون وڳيون آهن انهن ۾ منهنجي ٻن ترين جو آواز به شامل آهي.

❖ اي منهنجي اولاد!

لکندا رهجو، هميشه سچ پلي اهو ڏکيو ڇو نه ٿي پوي...

❖ ڇا اسان جي سماج ۾ اهو ڦيرو ايندو جو اسان جي نقطن کي هيٺئين سان هٽائڻ ۽ سچائي تي عمل ڪن. پاڻ کي آٽ ڏيان ٿو ايئن ٿيندو نيٺ به ته اسان انهن لاءِ لکون ٿا.

❖ اظهار کي لفظن جو اجرڪ اوڍائڻ ڪيڏو نه ڏکيو آ!

❖ سچائي!

تون سک ٿئي ڏئين ته خدا جي واسطي ايترا ڏک به نه ڏي!

❖ اي سنڌ!

ڪاش تنهنجا سڀئي ماڻهو هالاڻي هندورن جيان سهڻا ٿين ۽ ڪاشي جي رنگن جيان پڪا...

- ❖ اي سنڌا!
شل تنهنجا ماڻهو اجرڪ ٿي پون، جيئن تنهنجي سورن جي سيءَ جي واهر ٿي پوي.
- ❖ هٿيا هو دوست پاڻ ئي آهن ۽ الزام دؤر تي ٿا هڻن.
- ❖ سرمد! اروڙ جا سڌ توکي ڇا چئي رهيا آهن؟
- ❖ درويدي!
هاڻي سڌو ڏيو سان گڏجي مسئلي کي پلي حل ڪر، پر پنج مڙس قبولي تو غلطي
ڪئي هئي!
- ❖ منهنجي خوابن جا پر ڪنهن حقيقت جي ڪينچيءَ سان ڪٽي ڇڏيا آهن.
- ❖ تنهنجي ساراهه جي وڻن جي پاڇي ۾ بيٺس ته پاڇا پاڻ کان وڌا هيا.
- ❖ اي عاقل بن دانش!
تو کي اڃا ڪيترن سوالن جا جواب ڪپن جو تنهنجو غرور ختم ٿئي؟
- ❖ تو ريءَ ته اهڙو ڪو به ڪونهي جو مون کي مون کان وڌ ڄاڻي.
- ❖ اي مصورا! خوابن جون اهڙيون تصويرون نه ٺاهه جن ۾ حقيقتن جو رنگ نه پري
سگهين.
- ❖ هر ڪربلا کانپوءِ ڳوڙها اکين ۾ اچي ويندا آهن.
- ❖ تون جا وسري ناهين! ڪيئن چوان ته ياد اچين ٿي.
- ❖ اي يزيڊ!

ڇا ڪر بلا کانپوءِ به تنهنجو پيٽ نه ڀريو هيو جو سنڌ ۾ اچي لاجيءَ جا ڪن ڪٽيڻ!

❖ مون هن جي سونهن کي ڏسي، پنهنجون ناپاڪ اڪيون پاڪ ڪري ڇڏيون.

❖ جي تنهنجي ساٿ جي سڳند ساڻ آهي ته جيون جو هر ڏکيو رستو به آسان آهي.
❖ هي قلم گواهه آهي ۽ پني جي ڌرتي شاهد آهي ته مان هنن سان تنهنجي ئي گفتگو ڪريان ٿو.

❖ دوستيءَ جو رنگ اهڙو هوندو آهي، جيئن طوطي جي ڳچيءَ ۾ وڻندڙ ڳانو.

❖ اڌ جملو ته ڏاڍي رواني سان لکي ويم باقي اڌ لکندي ايڏي دقت ڇو پئي ٿئي؟

❖ مان تنهنجي اڳينءَ ڳالهه تي ڀروسو ڪريان يا هاڻي واري تي...؟

❖ شبير! تو رڳو پنهنجو پاڻ کي وڃايو آ...

❖ مون گناهن جو جام تولاءِ ئي ته پيتو هيو پر تون به ڪنهن ثواب وانگي نڪري پئينءَ!

❖ تنهنجي خوشي جي پڙي ۾ ويڙهيل جهمر ڪٿي منهنجي ڏڪن جي ڦاٽل پهراڻ تي ٽوڪ ته ناهي؟

❖ منهنجي من جي محراب ۾ تنهنجو مرڪڙ، زندگيءَ جي مسجد کي آباد رکيو ويٺو آ.

❖ پرديس ته منهنجي زندگيءَ جو حصو هو، پوءِ ان جي سزا هن کي ڇو...؟

لاجيءَ: ويجهڙ سنڌ ۾ سونين والين لاءِ قتل ٿيل ٻارڙي 3

- ❖ اسلم جي روم ۾ هو علي چاچا جي ڪتابن کي باهه ڏئي ساڙي رهيو هو ۽ هن چيو هو هن جي روح کي ساڙي رهيو آ.....
- ❖ اي زندگيءَ جي خوشي! مون کي ته تون اميءَ جي آغوش ۾ ملي هئينءَ، ان کانپوءِ توکي ڪاٿي ڳوليان؟
- ❖ توکان ڌار واري جهان ۾ ڪيڏي نه بيقرار آ.....
- ❖ اهو سوال من ۾ الائي ڇو هرهر لهي اچي ٿو : ”ڇا هوءَ به مون لاءِ ايترو بيقرار هوندي جيترو مان هن لاءِ آهيان؟“
- ❖ هوءَ منهنجي پهرين نهار ڪيئن ٿي؟ هن کي به ياد آهي الائي نه؟
- ❖ سڄائي ڪند ڪپڻ واري آهي، ڪوڙ مٿي تي تاج پارائڻ لاءِ پاڻ ڏانهن سڏي رهيو آهي _ اي دوست! تون ئي ٻڌاءِ مان ڪاڏي وڃان؟
- ❖ مون ڄاتو آءُ توسان ارڙائي ڪري مان نيست ۽ نابود ٿي ويندس، تنهن ڪري مون اچي تنهنجي چرڻن ۾ جاءِ ورتي آهي.
- ❖ خالي پني جي زندگي، جيئن پيارن لفظن کان محروم آهي، ڇا ايئن ئي تون مون لاءِ آهين؟
- ❖ وري به گناهه ٿي ويو نه! مون کي تنهنجي اکين ۾ وڃائجڻو هو پر دنيا جي گهمسان ۾ وڃائجي ويس.

❖ هن سڄڻ لاءِ پاڻ سينگارڻو آ مون کي، زمر زمر سان وهنجي ٿو ائين سان وضو ڪرڻو آ.

❖ تنهنجي ٻاجه ... آسمان _ منهنجي دعا ... ٻڪ هڪڙو.

❖ زندگيءَ جي هن ننڍي وجود کي تنهنجي عشق واري پهرائڻ سان ڏيکڻو آهي.

❖ توکان دور وجود سانوڻ موسم جي ڊگهي روزي جيان ٿو لڳي!

❖ زندگيءَ جي ذري ذري جو احوال لکڻ لاءِ ستن آسمانن کان به وڏو پنو گهرجي.

❖ اندر منجهه اوري ويٺو آهين، توکي ٻاهر ڳوليان ته ڪافر ٿيان.

❖ ”مان سيڪس ليس هجان ها ته ڇا پوءِ به تون مون کي چاهين ها؟“ مان هن جي اوچتي سوال تي هڪو ٻڪو ٿي کيس ڏسندو رهجي ويس.

❖ توکان دوري، ڇا توکي چاهڻ جي سزا آهي؟

❖ زندگيءَ جي ٿر کي تنهنجي چمين جو پاڻي ملي وڃي، ته مان جنت گهرڻ ڇڏي ڏيندس.

❖ اکين جون ڳالهيون نه سمجهڻ جي ميار نه ڏجانءِ تنهنجي اکين سان اکيون ملايان، اڃا ته اهڙو ٿيو ئي ناهيان!

❖ نئين بڪ تي تنهنجي محبت جي پهرين ست ٿو لکان، ڇڻ صدين پراڻي سڪ جي تاريخ پنن تي ٿو اُٿاريان.

❖ تنهنجي محبت، مون کي مون کان ئي دور ٿي ڪري ڇڏي؟

- ❖ دوزخ کان نفرت ڪندڙ دل کي محبت کان خالي ناهن رکندا.
- ❖ زندگيءَ جي ڪتاب ۾ تون ئي ته هڪ وڻندڙ چيپٽر آهين.
- ❖ تنهنجا سورنهن سينگار زندگيءَ جا راز ٿا کولين يا وڌيڪ منجهائين پيا؟
- ❖ جيڪو خود ٿئي خلا ۾ وڪري ويو، تنهن کان ڪهڙو گهرڻ؟
- ❖ مون ته توکي سانوڻ ۾ برسات ٿي اچڻ لاءِ چيو هو پر تون ته منجهند ٽاڪ ٿي آيو آهين!
- ❖ ڏکڻ جي هير بدن لاءِ پلي آهي ۽ تنهنجي يادن جي هير روح لاءِ.
- ❖ تنهنجي يادن سان گڏ اکين ۾ هليو اچي ٿو، پگلو، بي چيو، سمنڊ جهڙو ڪارو پاڻي
- ❖ مان پنهنجن انهن لفظن تان ڦران ٿو پر ايئن نه چئجان ته ”تون ڦرڻو گهڻو آهي!“
- ❖ مان حيران آهيان، تنهنجي چپن جي لالڻ، منهنجي چپن جي ڪارڻ سان ٺاه ڪيئن ڪيو آ؟
- ❖ ڇا اڄ به تون ايئن چوندين، جيئن ڪلهه چيو هئي؟
- ❖ سوري مسيح!
- چماٽ هٽندڙ کي هاڻ آئون پنهنجو پيو گل پيش نه ڪندس. اهو برابر ٿيندو ته آئون ظالم کي چوان: ”تون مون تي هڪ پيو به ظلم ڪر!“

- ❖ ضميرِ ضمير کٿي ڪيو اٿئي! مون کي بس ايتري خبر آهي ته هو منهنجو دوست هيو، جنهن سان ڦٽندي سال ٿي ويا آهن!
- ❖ توکان دور زندگي اماوسي رات ئي ته آهي!
- ❖ مان پاڻ وڃائڻ ٿو چاهيان، جي تون مون کي ڳولين ته
- ❖ اروڙ جبل جي هنج ۾ هو اڪيلو اڌڙوٽ اڃا تائين ڇا پيو ڳولي؟
- ❖ هن چيو هو: ”مون کي ايئن نه ڪٽجانءِ، جيئن پين کٽي ٻه ٿي اکر لکي وري رکي ڇڏيندو آن!“
- ❖ من اندر تنهنجي چاهت جا گل ٿڌا آهن ته محبت جي خوشبوءِ ساهن کي سينگاري ڇڏيندي آهي.
- ❖ مان اهو گلاب آهيان جنهن کي تو بهار ۾ چاهيو هو، خزان اچي وئي ته بس وساري ڇڏيئي، سڪي
- ❖ ڇا هيءُ اها ئي دنيا آهي جنهن ۾ تون مون سان هئين؟
- ❖ امان! مون کي پنهنجي گوڏي تي سمهار، زندگيءَ جي نٿڻ اس ۾ ڏاڍو ٽڪجي پيو آهيان!
- ❖ ڦٽاڪن سان لطف اندوز ٿيندڙ ٻارن کي ڏسي هو ڀٽيم چئي رهيو هو: ”اي الله! هن سال به منهنجا ڦٽاڪا توتي اوڌارا ٿيا.“
- ❖ روز ساڳئي شهر جو ساڳيو صبح ۽ ساڳي شام ڏسي اڪيون ميريون ٿي پيون آهن، کين پنهنجي تازي نور سان اجرو ڪڏهن ڪرڻ ايندين؟

- ❖ دانشورا!
ان حديث جو مفهوم وساري چڙهي ڇا ”عالم جي مس شهيد جي رت کان وڌيڪ هوندي آهي“.
- ❖ ارونڌتي راءِ⁴ پڇي پئي: ”ديم خلاف مون وانگر ڪورٽ ٻاهران احتجاج ڇو نٿو ڪرين؟“
کيس چئ ”مون ۾ اڃا ايتري همت ناهي آئي..!“
- ❖ تنهنجي ڪائنات ۾ مونکي ٻه شيون وڻن ٿيون هڪ تنهنجا ڇپ ٻيون تنهنجون اکيون، جن سان تون چمندي آهين ۽ گهور ڪري ڏسندي آهين.
- ❖ فجر جا هي پل گواهه آهن ته هن وقت به تون مون ۾ سمايل آهين.
- ❖ تون الائي ڪڏهن سمجهيندين ته زندگي نه ئي ڏاڪر حسين⁵ جو طبلو آهي ۽ نه ئي فدا حسين⁶ جي اجائي سڃاڻي پينٽنگ
- ❖ اي ڪوجها انسان!
گلاب، شرافت ۽ اخلاق چوي ٿو ته دل جي خوبصورتيءَ ۾ ئي سڀ ڪجهه آهي.
- ❖ زندگيءَ جي ڪهاڻي ڪهڙي ڊائريءَ تي لکجي؟ ايترن ڏڪن ۽ سورن جو هيءُ قلم بار نٿو کڻي سگهي، اجرا ۽ ميرا لفظ لمحن جو پورو اظهار نٿا ڪري سگهن.... اهي ته زندگيءَ جي ڪهاڻيءَ جا ٽپڪا ئي مس آهن...!

ارونڌتي راءِ: مشهور رائيتر، جنهن ڊيمن خلاف ڪورٽ ۾ آواز اٿاريو. 4

ڏاڪر حسين: مشهور طبلي نواز 5

فدا حسين: مشهور انڊين پينٽر 6

شبیر حسین "شبیر" جي شاعري، جيڪا سٺو
سيڪڙو آزاد ۽ نثري شاعري آهي، سا اسان
وٽ ٻاهرين دنيا جي ادب مان آيل آهي، جا
چڱي، خاصي مقبوليت به ماڻي چڪي آهي.
اسان جي شبیر حسین "شبیر" پنهنجي ڪوتاهه
راڻيءَ کي استعارن، جي زيور سان به سينگار
ڪرايا آهن، هو پنهنجي جنم ڀوميءَ سان
ڪيترو روحاني رشتو رکي ٿو، سا پروڙ شبیر
حسین "شبیر" جي، هڪ، هڪ ست مان
محسوس ٿئي ٿي. سندس شاعري مومل،
مومل جي سهيلين ۽ ماضيءَ بعيد هر موڪيءَ
وٽ روج رهائين ڪرڻ لاءِ هر روز ايندڙ
گڏاپ علائقي جي نوجوان سنڌڻ جهڙي
خوبصورت شاعري آهي.

تاجل بیوس